

Diversiteit (K0024)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Bijdragen aan het omgaan met diversiteit binnen de organisatie	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over specialistische kennis en vaardigheden op het gebied van diversiteit en over een open houding. Zij* kan omgaan met het complexe gegeven dat ze vanuit een eigen context (oordelen, waarden, normen) open dient te staan voor die van anderen en tegelijkertijd anderen daarop kan aanspreken en situaties in dit kader kan oplossen. Van de beginnend beroepskracht die het keuzedeel diversiteit heeft afgerond wordt verwacht dat zij een informerende en adviserende rol heeft ten opzichte van collega's en hen op dit aspect kan ondersteunen. Dit maakt het werk vrij complex. Bovendien kan de thematiek complex zijn. Er is vaak sprake van een vraag waar geen eenduidig antwoord op mogelijk is. Het knelpunt dat door de beginnend beroepskracht onderzocht wordt kan veel aspecten omvatten. De beginnend beroepsbeoefenaar moet hierbij creatief nadenken, de vraag vanuit diverse gezichtspunten bekijken en informatie vanuit diverse bronnen (onder)zoeken. Bovendien kan het nodig zijn om en het knelpunt snel op te lossen. Het gaat vaak om het zoeken naar het 'werkelijke' knelpunt achter een impasse in de begeleiding of zorgverlening. De beginnend beroepskracht draagt richting collega's oplossingen aan, maar ze kan ook haar leidinggevende adviseren bij het komen tot een beslissing. Ook richting team en organisatie heeft de beginnende beroepskracht een specifieke rol op het gebied van diversiteit, namelijk beleidsondersteunend, adviserend, teamvormend. De beginnend beroepskracht benadert de onderlinge diversiteit in het team/de organisatie als een meerwaarde en benut deze ten behoeve van een diverse zorg- of dienstverlening aan cliënten***. Deze taak kan complex zijn vanwege mogelijke weerstanden om onderlinge diversiteit bespreekbaar te maken en ook vanwege verschillen binnen het team/de organisatie in houding ten opzichte van diversiteit. Bovendien kan sprake zijn van knelpunten die dwars door het team/de organisatie heen lopen en bestaande/formele verhoudingen onder druk zetten. * Daar waar in de tekst 'zij' staat, wordt ook 'hij' bedoeld **Onder diversiteit verstaan we in het kader van dit keuzedeel verschillen tussen mensen op basis van culturele achtergrond, sekse, leeftijd, levensovertuiging, leef- of opvoedingsstijl, samenlevingsvorm, seksuele geaardheid, sociaal-maatschappelijke positie, het al dan niet hebben van een beperking of gedragsprobleem, of welk ander verschil ook. *** Onder het begrip cliënten wordt ook verstaan zorgvragers, patiënten, kinderen, studenten, werkbegeleiders.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor een zelfstandige en goede uitvoering van de ondersteuning en advisering van collega's op het gebied van diversiteit en voor haar bijdrage aan de samenwerking in een divers team. De beroepskracht is aanspreekpunt voor collega's bij vraagstukken en dilemma's rond diversiteit. De beroepskracht kan op dit punt niet terugvallen op het team, omdat van haar een specifieke deskundigheid en rol worden verwacht. Zij biedt zelfstandig ondersteuning en advies aan collega's op het gebied van diversiteit. Zo nodig bespreekt ze knelpunten en mogelijke oplossingen met haar leidinggevende. Wanneer nodig consulteert zij deskundigen.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis,

	vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.
--	---

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Biedt collega's informatie, advies en ondersteuning bij het omgaan met diversiteit	De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt collega's bij diversiteitsknelpunten en vraagt naar problemen bij cliënten, geeft advies en verstrekt informatie over diversiteit. Zij ondersteunt bij het werken met tolken en neemt gesprekken van collega's over.	De beginnend beroepsbeoefenaar toont openheid, sensitiviteit voor diversiteit, bewustzijn van vooroordelen en geeft gerichte feedback. Ze onderzoekt diversiteitsaspecten, bespreekt aanpakken, deelt informatie over cliënten, communicatie en tolken, en ondersteunt collega's daarbij.	Collega's zijn adequaat ondersteund en hebben gericht informatie en/of advies gekregen, met als doel optimaal diversiteits- sensitief aan te sluiten bij de vragen en behoeften van de cliënt(en).

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Draagt bij aan samenwerking in een divers team	De beginnend beroepsbeoefenaar signaleert en pakt knelpunten op het gebied van diversiteit, creëert kansen en spreekt collega's aan om bewustzijn te verhogen, agendeert relevante zaken en adviseert over het benutten van diversiteit in cliënten en medewerkers.	De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt mogelijkheden om kennis over diversiteit te delen, gebruikt constructieve feedback ter teamontwikkeling, zet eigen kennis in voor verbetering van beleid en visie, motiveert anderen bewust om over diversiteit na te denken, en reflecteert kritisch op eigen handelen met collega's met ander referentiekader.	De samenwerking in het team/de organisatie is optimaal en de diversiteit in het team/de organisatie is daarbij benut.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl